

Hi. 9. 12. 22.

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZEGYLET

SZAKLAPJA.

108001
1888.

HARMADIK ÉVFOLYAM.

NYOMATOTT GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEINÉL KOLOZSVÁRT.

1888.

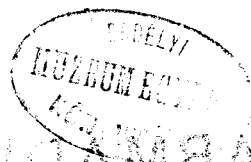
MUSEUM ET BIBLIOTHECA

AN ERDELYI RESE MIHESZKODI

SEKCIJA

108067

1881

HARGHITA ERDELYI

1881

ERDELYI RESE MIHESZKODI

1881

T A R T A L O M:

I. Egyleti ügyek.

Méhész társainkhoz, a szerkesztő	1
Közgyűlési meghívó	5
Az egyleti közgyűlésről jan. 29.	10
Méhészeti eszközeink. Albu József	21
Losonczi br. Bánffy Dániel. †	41
Igazg. vál. ülés kapcsolatosan méh. estélyekkel 15, 20, 31, 42, 66, 99, 102.	

Felhívás méhészeinkhez. Töltényi Antal	46
Méhészeti kirándulás. X.	68
A méz értékesítése érdekében	68
Válasz a budapesti keresk. muzeum fölhívására	69
Méhészeti kiállítás és vásár	70
Visszapillantás. Albu József	71
Fölvívás a haza összes méhészeihez. Grand	73
Az országos méh. egyesület	73
A pécsi kiállítással kapcsolatos orsz. méh. vándorgyűlés. Szentgyörgyi	74
A vándortanítói intézmény	77
A pécsi méh. vándorgyűlés. XX.	79
A méhész-egyletek és a kormány. Dr. Ribári Ferencz	81
A tagok közt történt évi kisorsolás. Szentgyörgyi	103
Méhésztársainkhoz. A szerkesztő bizottság	105
A mi estélyeink. Szentgyörgyi Lajos	109

II. Szak cikkek.

A Koerbs-féle mőlép (sejtközfal). Dégán Ágoston	2
Mézelés a dolgozó és heresejtekre. Dr. Albu Mózes. 3, 5	
Havi emlékeztető. Albu József, Bodor, Szentgyörgyi. 4, 30, 35, 40, 44, 51, 76, 87, 92	
A méz értékesítésének kérdéséhez. Ifj. Liebner János	19
Ziebolcz itató palackja. Dégán Ágoston	22
A méz mennyiség fokozása. Csiki János	22
Az ugynevezett méhtetvekről Sötér Kálmán	27
A természetes rajnak elhelyezése. Felsmann János	38
Van-e szükség herére? Nuszbek Sándor	42, 58
Egyszerű műraj készítés mód. Harasztossy József	49
Van-e szükség herére? Abend András	50
Az anyméh megújításáról. Károlyi Gyula	57
Hogyan gátoljuk a here elszaporodását? Károlyi Gyula	61
Műrajzotatás parasztkasból. Károlyi Gyula	65
Új méheledél. Felsmann	67
Milyen helyre építjük a méhest? Károlyi Gyula	70
Dolgozó méh az anyabölcsőben. Abend András	78
Szüreteljünk kupos kasokkal és gyilkolás nélkül. Abend	82
Nem szívesen látott méhrajok. Károlyi Gyula	84
Az egyesítésről általában. Károlyi Gyula	89
Dolgozó méh az anyabölcsőben. Károlyi Gyula	92
A gyenge méhcsaládok erősítéséről. Károlyi Gyula	93
Keretes kaptáraink bajai. Károlyi Gyula	97, 101
Gyenge méhcsaládok erősítéséről. Pinkert József	98

A gyenge méhcsaládok erősítéséről. Roediger Rezső	102
A mézszegény családok kitelelése. Dr. Albu Mózes	107
Minő keretet használjunk a költő-térben? Károlyi Gy.	105
A méhek áthordják a petét egyik sejtől a másikba. Csiki János	108

III. Vidék.

1888 Balázs Antal	1
Méhészeti viszonyok Udvarhelymegyében. Balázs A.	6
Kezdőkről a kezdőknek. Abend András	14, 17
A méhtetű Kozma Dimén	18, 55
A méhtetű Dörner Tamás	23, 58
A méhek, mint szállásmesterek. Abend András	28
Méhészet a havasok alján, Korbuly Zaty	31
A hivatalból terjesztendő ingó szerkezetű kaptár és a hivatalos méretekről. Dégán Ágoston	34
A méh családok idei telelése Dr. Albu Mózes	37
A kolozs-barakkai méhészet. Abend	39
Maros-Vásárhely-, Dicső-. Ó-Radna Korbuly	43
Mezőfalva. Antónia János, Kolozs-Barakka, Révész Károly	46
„Székely Méhes“	49
Firtos-Váralva. Kozma Dimén	51
Méhészeti viszonyok Korondon. Csiki János tanító	54
Uj találmány. Töltényi Antal	62
Br. Ambrózy, Abend, országos vándorgyűlés stb.	87
Abend vándortanító jelentése	90, 94
Méhészeti tudósítás. Abend András	95
Méhészeti tapasztalatok a jelen évről. Kozma D.	110

IV. Lap- és szakirodalmi szemle.

Szakirodalmi szemle X. X.	7
A méz mennyiség fokozása Mitroványi	11, 27
Szakirodalmi szemle. (i. s)	13
Szemle. X. X.	29
Pár szó a Koerbs-féle találmányról. Abend	43
Olcso okszerű méhészet. X. X.	45
Nyilt levél Koerbsnek. X. X.	53
A kisélet után. Károlyi Gyula	75
Neue Statuten des Wandervereines Österreichisch-Ungar. Dr. Ribári Ferencz	86
A méz gyógyító ereje	86
Kivonat	91
A gyümölcs-cukor a sweiczi méhészek XXII-ik vándorgyűlésén	104

V. Vegyes közlemények.

Másfél márkát kér Koerbs, mézeczet, oskolai méhes stb.	1
Uj méhészkorok. Öröm hír stb.	2

Értesítés, halálozás, a jó méhészek is rossz törvényt csináltak stb.	3
Homoródszentméryi méhészkör, Dégán műve	4
Hogyan telelték egyl. méheink?, Töltényi, Sötér, Czákó stb.	5
Méh. estély, Grand Miklós, a titok, mézszesz (konyak) stb.	6
Meghívó, méhkaptárak szállítási díja, méh eszközök árjegyzéke	7
Panasz, figyelmeztetés, a Koerbs-féle műlép stb.	8
A hungária mézpergető, olcsó kaptár, sarlatánság stb.	9
Viasz olvasztási kísérletek, mézeczet stb.	10
Elhalasztott méh. kiállítás stb.	11
Új mézszesz, a műméhészet terjedése a mezősegen stb.	12
Olcsóbb szállítás, a kifőzött lép értéke, finom műsejtközfaj	13
Ötven egész sejt-közfal egy kilóban, méhészeti kalauz	14

Háromszék megye tanfelügyelője stb.	15
A budapesti méhészeti kiállítás, méhek és postagalambok repülési versenye stb.	16
A 17., 18., 19. számokban sok érdekes apróság.	
Grand Miklós. Kolozsvárt stb.	20
Kriesch János t. m.	21
Szíves kérelem, méhésztársaságok egyesülése stb.	22
Göbóczi Károly. Méhészeti kalauz stb.	23
Br. Bámfly Dániel, a két méhésztársaság egyesülése, figyelmeztetés méhésztársainkhoz, stb.	24
Igen tanulságos kérdések, feleletek és szerkesztői izenetek minden számban.	

VI. Csarnok

Alázatos Zummogás. X. X.	14
Válasz az alázatos Zummogásra	20
Panasz. Zumm	59

Hi. 9. 12. 22.

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYELET SZAKLAPJA,

MINT

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ ÖNÁLLÓ MELLÉKLETE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

<p>A méhészetre vonatkozó minden közlemény a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez címzendő (Ó-vár, Bástya-utca 9. sz.)</p>	<p>A méhész-egyleti rendes tagsági díj 2 frt, körli tagsági díj 1 frt. A tagsági díjak a Méhész-egylet pénztárnoka Fodor Gyulához küldendők (Felső-Kereszt-utca 1. sz.)</p>	<p>Egyleti tagok, a 2 frt rendes, illetőleg 1 frt körli tagsági díjért ugy az „Erdélyi Gazdá“-t, mint a „Méhészeti Közlöny“-t díjtalanul kapják.</p>
---	---	--

III-ik évfolyam.

1888. január 1.

I. szám.

Méhésztársainkhoz.

Közlönyünk jelen számával pályafutásának harmadik évébe lépett. Nem vezette egyéb a nyilvános küzdőterre egyetünket, mint az az erős meggyőződés, hogy a jó czélnak szolgálunk avval. Nagy igényekről lemondva, csak az a cél lebegett előttünk, hogy a kezdés nehéz munkájában, bár egy röögöt megtörjünk. És mert mindnyájaa egyetértettünk és mert mindenütt, méhészbárataink lelkesedésével, nem lankadó buzgalomával találkoztunk: öndicsékvés nélkül mondhatjuk el, hogy rövid idő alatt oly eredményt sikerült elérnünk, minőt nem reméltünk. Nem csak az egyleti tagoknak sokra felszaporodott száma, de a folytonos és fokozatos érdeklődés is fejes bizonyítéka annak, hogy a kitartó, önzetlen munka nem maradhat gyümölcs nélkül. És epen ez az, a miben biztos garancziát látunk jövőnkre nézve. Mert egy nemes czélért küzdő egyletnek lehetetlen föl nem virágoznia, ha annak nincsenek közemberei, hanem, ugyszólva minden tagja a czélnak egy-egy előharczosa.

Mindnyájan ugyanazon nemes czélból küzdünk. Egy ilyen munka önmagának jutalmazója. De azt még sem tehetjük, hogy midőn az új év küszöbén, közlönyünk buzgó munkatársait és egyletünk tagjait üdvözöljük: ne nyilvánítsuk köszönetünket t. tagjainknak, a mult év folyamán kifejtett munkásságukért. És mert feladatunk folytonossága egy pillanatra sem szakad meg, sőt a végcél felé való törékvésben, a még hátra levő feladat nehézsége, mindnyájunkat fokozottabb munkásságra kell hogy serkentsen: engedjék meg t. méhésztársaiuk, hogy az eddig hozott áldozatokat csak a nagy vállalat foglajójának tekinthessük.

Nyugodtan tárjuk méhészbárataink elé egyletünk közlönyének eddig megjelent két évi folyamát. Megvalljuk, gyöngességük érteében aggodva indítottunk meg. De biztatott az erősebbek támasza, a tapasztaltak utmutatása. Ennek köszönjük, hogy a szakirodalomnak hazarészünkben eddig soha sem mivel eme agában olyat hozhattunk nyilvánosságra, mely az irodalmi nivaun alább nem állott. Szerencsénk volt eddig munkatársakat megnyerui a Királyhágón innení részek valamennyi és a Királyhágón tuli rész jelesebb méhészei közül igen

sokat. Az eddig megjelent füzetek hasábjain egyetemi tanárok, orvos és jogtudorok, ügyvedek, főpapok, papok, hivatalnokok, tanítók, kiváló iparosok dolgozataival találkozunk, míg másfelől: az egyszerű földmives előtt sem zártuk el a tért, ha az ügyért akarta igénybe venni. És mindnyájunk örömeire szolgálhat, hogy napról napra többen gyűlünk e kis irodalmi tüzhely körül s abba az arányban mi is, a méhész közönségnek mindig tartalmasabbat nyujthatunk.

Lapunk jövő is ugyanaz marad, a mi eddig volt. Az a szerencsés körülmény, hogy ez után, mint az „Erdélyi gazda“ önálló melléklete, ha vonkét kétszer fog megjelenni, lehetővé tette, hogy méhésztársainkkal kétszerre oly rövid időközökben érintkeztessünk, mint eddig tehettük, s hogy a gyorsabb eszmecsere által elősegithessük a gyorsabb haladást. De másfelől csak így érhettük el azt a fontos czélt is, hogy a méhész közönség a méhészetten kívül a gazdaság sokféle ágát felölelő, jeles gazdasági lapnak is birtokába jusson, s megfordítva, a gazdaközönség méhészeti szaklapot is nyerjen.

Részünkről igérjük: ez után is mindent el fogunk követni, hogy lapunk lehetőleg tartalmas és változatos legyen s így reméljük, hogy fáradságunknak egyetlen jutalmát: méhésztársaink és a méhészet barátainak elősmerését, sikerülni fog megnyernünk, a méhészet barátai pedig a m. egyleti tagok sorába lépven, igyekezni fognak egyletünket nemes czélja elérésében lehetőleg segíteni.

Szerkesztőség.

1888.

Az 1888-iki újévnek küszöbén állunk; ki öröm, ki gyász- emlékekkel, mosolygó remények vagy balsejtelmekkel, töbnyire egy-egy, de mégis egymáséitól eltérő érzelemvilággal, szívében. A remélőknek reményeik teljesedését, a borongó szívűek fájdalmaik eloszlatását, a sujtottak kínjainak enyhítését, a sorsüldözötteknek várt örömet, mindnyájunknak aldast és megelégedést óhajva, attól, ki minden jók kuttéje és adója.

Bármily rövidnek lát-zik is egy év az emberiség és a közmüvelődés történetében: mégis sok, felette sok érezhető nyomot

hagy az egyesek, úgy a családok, sőt egész nemzetek életében. Igen, szomorúság és öröm egy nyomon járnak. Emitt e jó család tán egy-két tagja felett kesereg, a nemzet tán egy-két támaszát veszti, az emberiség tán néhány védangyalát siratja, kik még egy év előtt közöttünk járanak! De kárpótlásul a családokban új bimbók fakadtak, a nemzet új oszlopokat, az emberiség új munkásokat nyert. — Aldás és béke amazok porain.

Akik egy évnek csak kevés jelentőséget szeretnek tulajdonítani: nem tudják mennyi szívós küzdésbe, mennyi életerőbe és áloozatba került a közjóra való munkálkodás, melynek üdvös eredményeit olykor csak évtizedek után szemlélhetni. Vajjon kis hazánknak beláthatlan horderejű kulturintézménye, — mely erkölcsi alapon mintegy második honfoglalás, oly szerencsésen múlt évben ölté magára szervezete bensőbb egységét s az avvaljáró hatásosb működését; — Erdély gránárjánán, zsiros termőföldébe fuló Mezőségen keresztül robogó vasut; vagy az ő Budvár köszirtjéig füttyölő gőzmozdony, oly csekélységek-e a nemzet életében, hogy századokra kihatóbb siker nélkül említhetnők? Vagy a minden szakmában megjelent annyi jelesirodalmi termék, nem mindég annyi emeltyüje-e a hazai közművelődésnek, melynek szentélye így egyes gyöngyökből kirakva, ragyogó dicső emlékül marad a jövő nemzedékre? — S hogy egyebekről hallgassak, nem kell vala e mindjárt legelső sorban felemlítenem, üdvözölnöm kis hazánk méhésztársulatait, melyek csendesen bár, de szívós kitartással üdvösen működnek a hazai jóllét előmozdításán, melynek oly eklátans bizonyítékát adták a deési kiállításán is.

Ne üdvözölnők-e tehát méhészeinket, kik hazánk közvagyonosodása érdekében oly szép eredményekkel s annyi lelki gyönyörrel működnek?

Hazánk s hazánk fenntartása felett megnehezedett az idők járása. Tudja és érzi ezt mindenki s főleg ti, kedves székely atyafiak! kiknek pántlika-keskenyén zsugorodott össze szántó és kaszáló földetek. Nehéz munkátok csak nehezebb sohajt kelt kebleitekből. A megélhetes súlyos gondja őszit meg idő előtt. Nem hangzik felétek semerről, mint a sziklarepesztő bányászhoz e felvidámító köszöntés: „Szerencse fel!": Napról-napra alább huz a nyomor, s a ma csak azért fog kezét a holnapra, hogy több gonddal keserűsen. De a székelynek nem szabad csüggedni bármily sors csapása között. Néki a szegény arczába kergetné a vért, ha rongy-koldusként mások ajtaján kellene alamizsuáért zörgetni.

Ségtis magadon s az Isten is megsegít; így beszél a czáfolhatlan közszólas. Elaprósodott állatainkkal üzött szegényes gazdaságunk mellett, semmi úgy ki nem fizeti magát, mint a kevés gonddal, csekély ráköltéssel járó okszerű méhészeti. Kitelik ebből a terhes adora, a keserű gondok édesítésére s még a zsebben is marad. Nem kell busolni, hogy mit adunk enni a kis meheknek. Ott vannak egymástérő völgyeink, réteink, halmaink, hegyeink, melyeket meheink közvetítése által is tudunk számánkra hasznosítani.

Megvallom csak félmunakát végeznők, ha tihozzátok nem emelném lelkeim egész melegevel szavaimat, — tihozzátok lelkes papságunk és tanítóink, kik derék szé-

ségünk közvetlen vezérei, tanácsadói s utmutatói vagyatok! Ti főtenyezői vagyatok a nemzet, a társadalomnak. Ti vezetitek és gondozzátok a népet, a nemzetet völgyfáját, az ifjúságot, a hazát e reményét. Töletek várja életküzdésében a kalauzó fényt is. Hazánk méhészeti érdekeit is szíveteken kell hogy viseljétek, annak terjesztésére és fejlesztésére kell törekednetek. Áldott hazánk minden völgye, minden halma nyitva áll előttünk, hogy hasznunkra fordítsuk a mézgazdag virágok milliárdjait.

Avval a kívánsággal teszem le tollamat, hogy Isten áldása legyen minden nemes cél és törekvés felett! —

Balás Antal.

A Koerbs-féle mülép.

Nagy meglepetéssel olvastam a „Méhészeti Lapok“ f. é. 12. számában, hogy egy németországi Koerbs nevű tanító, új mülépet fedezett fel, a melyben csak mézet, de semmi himport sem hordanak a méhek; azanyaméh pedig annak sejtjeit be nem petézi.

Ez eszmével én is foglalkoztam a nyár óta. Ekkor volt egy állókaptárbeli erős törzsem; próbát teendő, hogy a rajzást meg lehet-e akadályozni az által, hogy nagyobb üres tért nyitunk a kaptárban (t. i. amíg a királyné nem petézt az anyabölcsökben), kiszedtem abból az összes választó-deszkákat s így a méztér egészen üres maradt a méhek fölött. A keretekből kifogyván, ezek helyett csakis lépkedzettel ellátott léczeket akgattam a méztérbe; de mit kellett látnom? A méhek nem a berakott s lépkedzettel ellátott léczektől lefelé, hanem e költőtérbeli felső sor keretek, felső léczektől, felfelé folytatták a lépépitményt és nem rendes lépeket építettek, mert két, sőt három keret felső léczét is betakarták, oly vastag volt az épített lép; a sejtje pedig sokkal nagyobbak voltak a heresejtkeknél és mondhatjuk: szabálytalanok.

Daczára annak, hogy az anya utját semmi sem akadályozta: eme nagy sejtű lépekbe egyetlen egyet sem petézt; a méhek pedig csakis tiszta mézet hordottak azokba, virágport pedig semmit.

Ezen észlelésemből az a gondolat ébredt bennem, hogy tekintettel arra:

1. Hogy a méhek, a miut tudva van, anyaméh-bölcsőbe sohasem hordanak virágport, hanem csakis a rendes dolgozó-méh és heresejtkebe; vajjon ha a heresejtnél, nagyobb sejtű lépet adnók be a kaptárba, annak sejtjeibe hordanának-e virágport méheink? (a mint az én kísérlet alá vett tözsömnél történt).

2. Mivel a mint kísérletemből is meggyőződtem, bizonyos, hogy a méhek jó mézelés idejében nemcsak mindenféle nagyságu sejtbe, (kivéve az anyabölcsöket, a melyek a szájjal lefelé állnak) hordanak mézet, hanem ők magok e célra építenek tágasabb sejtet: valószínű, hogy a heresejtnél tágasabb sejtű lépekkel elérhetjük azt, hogy a virágpor-hordást kikerüljük.

3. Mivel már ismeretes, hogy az anyaméh szabad akarat szerint termékenyíti vagy nem a petéket s mivel tudjuk, hogy heresejtbe termékellen, a dolgozó-méh sejtbe pedig termékenyí-

tett petéket rak (sőt az anya-bölcsőt is ismeri); el kell ösmernünk, hogy az anyaméh jól ismeri a sejtek minőségét (ez állításom valóságát erősíti az a tény is, hogy az anyaméh átmeneti sejtekbe nem petézik), vajon ha a heréénél nagyobb sejtű lépet adunk be a kaptárba, a többi rendes sejtű lépek között nem fogja ezt petézetlenül hagyni? És meg, ha az a sejt nem hat, hanem 4 oldalú lenne? Ezekből kiindulva, ajánlatos volna kísérletet tenni egy a heréénél nagyobb sejtű műléppel és egy hasonló nagyságu, de csak 4 oldalú sejtekkel ellátott kerettel.

Dégán Ágoston,

Mézelés a dolgozó- és heresejtekben.

A legtöbb méhész irodalmi munkájában is csak ugy könnyedén veti papírra általános irányelvül és követendő szabályt, hogy a herelépeket csak a költés-ürben ne tőrjünk, a mézürben ellenben bátran behelyezhetjük, mert — mint mondják — a mézürbe ugy sem mehetvén fel a királyné az odahelyezett heresejtekbe nem petézhet bele s így a herék elszaporodását kikerülhetjük.

A mézür, már mint neve is mutatja, a mézproductiora lévén szánva: az igaz, hogy az odahelyezett herelépeket, ha a királyné fel nem férhet, tele nem petézheti s így a sok dolgoztalan és a készletet fogyasztó herenépség elszaporodását kikérülhetjük, de az is igaz, hogy az odahelyezett herelépekekkel, a mézür rendeltetését a méz-productió kellő kihasználásával el nem érjük.

Csak egy kis figyelmet fordítsan rá a méhész, s legott észreveheti azt, hogy míg a keretnek dolgozó sejtekkel bíró részét már rég teletöltték mézzel a méhek s azt szépen befödtek, addig a keretnek heresejttel bíró másikát csak kerülgetik, de vajmi ritkán gyűjtik tele mézzel. Akár azon okból, mert a méhek a heresejtekkel a királyné részére tartják fenn s várják oda, hogy belepetézzon; akár azon okból, mert a kisebb teriméjű dolgozó sejtekben a mézet inkább feldolgozhatják, mint a heresejtekben; de tény az, hogy míg a dolgozó-sejtekbe oly szívesen s szorgalmasan mézelnek, addig a heresejtekkel mind üresen tartogatjuk, s ha mézelnek is azokba, csak igen bő mézelés időben; ellehet rá készülve a méhész, hogy a közepes, vagy éppen gyenge mézelő időben herelépekekkel megrakott mézürét alig lesz alkalma vagy szerecséje kipergethetni.

A méhek ez egyik sajátos természete mellett ott van ama másik természetük, mely szerint ha kirajzanak, a raj a rajzási évet követő további években, hacsak egy kis élet-magra kapott tovább dolgozó sejtet nem épít, hanem annál több heresejtet. Minthogy pedig 30 keretes kaptáraink mellett a raj alig 50%-kát építi ki első évében a 30 keretnek, bizonyos, hogy a következő években a keretek 50%-ka heresejtekkel fog kiépíteni, — hacsak műlépeket nem használunk. S minthogy heresejtekkel fog kiépíteni a heresejtekbe pedig a méhek nem mézelnek: nagyon természetes, hogy az ilyes rendszerrel méhészkedők soha azt az eredményt, azt a hasznot méhészetők után el nem érik, a mit különben a méhek bámulatos szorgalmuk mellett elérni lehet, ha ezen szorgalmát a méheknek a méhész helyes

irány megadása és okszerű kezelés mellett a maga hasznára tudja fordítani.

Az egyik okszerű kezelési mód tehát a leirtak szerint az, hogy a heresejtek mellözésével, mézelésre mentől több dolgozó sejtű léppel lássuk el magunkat s ilyeneket akassunk ne csak a költésürbe, hanem magába a mézürbe is, s ekkor a mézür valódi mézür lesz, mert az odahelyezett dolgozó lépekbe közepes vagy gyenge mézelő időben is örömet mézelnek a méhek, míg ellenben ha azt heresejtekkel rakjuk meg, minthogy a dús mézfejlesztő nyarak nagyon is ritkák: a méhészet után különben várható jövedelmünk is ép oly ritka lesz.

Ezekből kifolyólag — minthogy a méhesaládoknak dolgozó sejtekkel való ellátása, a méhésznek egyik legelső forrása a műlépek használata — vajon akad-e valaki, a ki Károlyi Gyula urnak a „Méhészeti Lapok“ 1887. évi 10., 11. számában írt a műlépek kiküszöbölésére vonatkozó óhaját támogatassa, vagy a saját kárára elfogadj? Alig hiszem, hogy valaki akadjon, mert midőn ez az óhaj avval érveltek, hogy ha egy erős törzshöz egy műléppel kitöltött s egy hasonló erős törzshöz bármily csekély lépkezdettel ellátott keretet befűggeszt, míg egyik törzs a műlépes keretet kiépíti, addig a másik három keretet képes hófehér, természetes léppel kiépíteni: világos, hogy Károlyi urat „kísérletlenül“ a méhek rászédtek, s nem Károlyi ur vezette a méheket munkásságukban saját hasznára, hanem a méhek vezették ösztönük kielégítésére Károlyi urat. Hiszen a már tudvalevő dolog, hogy amaz erős törzs nem dolgozó sejtet, hanem heresejtet épít, s bár kiépíthet Károlyi ur szerint hármát, vagy akár tíz keretet, de abban haszon nincsen, mert a kiépített három, vagy tíz keret üresen is fog állani. De sőt kár van azon sok építésben, mert a sok haszontalan herelépre elpocsékolta a mézet azért, hogy a mézelő idő legnagyobb részében üresen tartsa a királyné részére.

Dr. Álbú Mózes.

(Vége köv.)

Havi teendők.

Daczára annak, hogy méheink e hóban téli álmukat alusszák, nem kell a méhésznek magát oly hitben ringatni, hogy semmi teendője sem volna. Igaz ugyan, hogy ha jól telet be, méheit háborgatni nem szabad; de éppen ezért örködnie kell, hogy őket semmi se háborgassa.

Koronként körülvizsgálja, ha vajon a harkályok és cizkék nem háborgatják-e, s ha ezt tapasztalná, a háborgatok ellen csapdát állít fel. Néha az egerek is alkalmatlankodnak; tehát ezek is szemmel tartandók és csapda vagy étekkel elpusztítandók.

A gondos méhész most már lassanként kezdi magát a tavaszra előkészíteni, hogy munkája akkor fel ne halmozódjék. Kimustrált lépeit kiolvasztja, a jokat pedig gondosan elrakja, hogy a jövőben is használhassa. Erre nézve sodronyt használ, melyet a padlás fedél-gerendájára hosszan feszít. Ezen sodronyra szépen aggathatja kereteit, ha minden keretbe egy széles fejű rövid bakkancstalszeget szur, mert ezzel a keret csüngő

állapotban levén, az egértől biztosítottik. Az egér ingása miatt nem igen tud rajta megállani.

Sajtóközfal készítésre e hónap nem alkalmas, a miért az a meleg tavaszi napokra hagyjunk. — Á. J.

Vegyes közlemények.

Egyletünk t. tagjait, kik a múlt évi tagsági díjakat még nem fizették meg: felkérjük, hogy kötelezettségüknek mielőbb sziveskedjenek eleget tenni. Az ulabban jelenkező tagok becses figyelmébe ajánljuk, hogy legkésőbb jauár 15-ig jelenkezzenek, mert lapunkból feles számú példányt nem nyomatunk s így a késői jelenkezőknek a legjobb akarat mellett sem szolgálhatunk lapunk megelőzőleg megjelent számaival. A tagsági díjak Fodor Gyula egyeleti pénztárnokhoz küldendők: (f.-kereszt-utca 1. sz.)

— **Másfél márkát** kér Koerbs berkai tanító, minden méhészlől, ki meg akarja tanulni a „titkot“ hogy miként kelljen készíteni azt a mű lépét, melynek használata mellett melőzhető a Hanemann rács. A szerény méhé-z ugy reméli, hogy másfél márkával nehány ezer (!!) jelentkező lesz s majd annak idején közli a titkot. Többen fordultak hozzánk a végett, hogy nyilatkozzunk e kérdésben s esetleg a másfél márka gyűjtést közvetítésképen fogadjuk el. Nem tehetjük; még pedig azért nem, mert semmi garanciát sem látunk arra nézve, hogy a jelentkezők nem fognak csalódní, s habár az a sok ezer forint csak másfél márkánkint fogna összegyűlni, mégsem járulhatunk pártolólág a gyűjtéshez, s nem tartjuk épen feleslegesnek óvatosságra inteni méhésztársainkat.

— **Méz-eczet.** Egyletünk, mint már említve vol a „M. K.“-ben, az 1887. évi méz terményét eczetté dolgozta fel. Az eredmény kitünő. Majdnem páratlan jó minőségű eczetet sikerült előállítani a „M. K.“-ben leirt eljárás szerint. Az eczet egyetlen kiárúsító helye Hirschfeld Sándor, helybeli kereskedő csemege- és fűszerüzletében van, hol kívánatra, kisebb adagokat izlelőül, postán küldi bizományosunk. A forgalomban ösmertes minden boreczetnél erősebb, zamatos méz eczet ára literenként 30 kr.

— **Oskolai méhes a székelyföldön.** Balázs Antal korondi plébanos urtól vettük a következő kiválóan érdekes tudósítást. Udvarhely megye közigazgatási bizottságának egy mindnyájunkra nézve igen fontos intézkedését közlöm az alábbiakban. Sz. 1600—1887. Tkts. főszolgabíró urnak. A korondi k. iskola rendes tanítója, Csiki János, a közs. iskola részére egy méhszin felállítása iránt folyamodván ide, föl hívjuk főszolgabíró urat, hogy tekintettel arra, miszerint az okszerű méhtenyésztés közgazdasági tekintetben általában is kiváló fontosságú kérdés s Korondon különösen a népesség aránylagos tömötsége, a keresetforrások fogyatékossága s a községnek különösen e tekintetben előnyös helyrajzi fekvésénél fogva, s tekintettel arra, hogy a folyamodó, aki a folyó év nyarán kedvező eredménnyel kezdett a méhtenyésztéshez, egy megfelelő méhszin előállításához anyagi viszonyai okán képtelen: utasítsa Korond községét, hogy a

községi iskola részére s annak tulajdonát képezendőleg még a tél folyama alatt építtessen egy 50—60 méhcsalád elhelyezésére szükséges és hordozható méhszint, melynek beosztása és méretei folyamodó tanítókkal egyetértőleg lesznek megállapítandók. E javadalommal szemben Csiki János arra lesz kötelezendő, hogy az okszerű méhtenyésztés fogásait, ugy saját iskolája nagyobb növendékeivel, mint a községnek e célból hozzá folyamodó bármily érdeklődő tagjával gyakorlatilag ismertesse meg, s minden kitelhető kövessen el arra nézve, hogy a méhtenyésztés a községben okszerűbbé váljék s terjedjen, és a lakosság vagyony helyzetének javítására minél nagyobb mértékben kihasználható legyen. — Udvarhely megye közigazg. bizottságától. Székely-Udvarhely, 1887. decz. 12. A közigazg. bizottság h. elnöke Török Albert, alispán. — E rendelet foganatosítására megtette az intézkedést a főszolgabírói hivatal decz. 16-án 12170 sz. a. Közöltük a közig. bizottságnak e mindig dicséretére való nemzetgazdaságilag is fontos intézkedését, azon reményben, hogy a lelkes tanító uraknak ily ügyben benyújtandó kérelmök minden vármegyében hasonló örvendetes megoldást nyerend. Ha meg lesz a mi hiszek, akkor az 1888-ik év maradandó emléket hagy az erdélyi méhészet történetében.

A hordozható méhszin építése valószínűleg azért történik, még állandó lakással nem rendelkezhetik a tanító ur. — B.

— **Sajtóhiba igazítás.** A „M. Közlöny“ deczemberi füzetében a „méhészeti védtörvény tervezet“ című cikk 3-ik sorába „mezőgazdasági perrendtartás“-t mezőgazdasági rendtartás-ra javítjuk ki —

— **Egy gyakorlott méhészt** nagyobb méhes mellé alkalmazást keres. Bővebb felvilágosítást Albu József igazg. alelnök ad.

Kérdések rovata.

- 1) Melyik a legalkalmasabb mézolvasztó-készülék?
- 2) Mi az oka annak, hogy a Rietsche-féle géppel nem sikerű most használható sejtőközfalat készítenem, holott gépem eddig kitünően működött.

Feleletek rovata.

- 1) Ajánljuk Büttner Bernád, temesvári vasúti főmérnök mézol-tóját, mint az eddig ösmertek között legkitünőbbet. Ara 6 frt.
- 2) Feltéve, hogy a műsejt készítéshez hamisítatlan viaszot használ, a baj oka kétségen kívül a szoba légének alacsony fokában van. Ha a szoba levegője 20—22 fokon (R) alól van, a lemezek töredeznek. A kellő hőfok fűtés által állítandó elő s téli sajtolásnál ajánlatos, hogy a viaszba 8% vastag terpentint tegyünk.

A szerkesztő üzenetei.

- B. A. urnak, Korond. Megjött a második is. Köszönet érette.
- D. L. urnak, M.-Vásárhely. Várjuk.
- H. J. urnak, Brassó. Egyletünk a kaptár megrendeléseket — tagoknak — pontosan közvetíti. Egy pár száz darab már rendelkezésünkre áll, melyek csak tüzetes átvizsgálás után fognak szétküldetni. A szállítást már megkezdhetjük. Az ajánlott módosítást nem lehet eszközölni, mert zavarná a fogházi iparüzlet gépies berendezését. —

Szerkesztésért felelős: **Bodor László.**

Felügyelő bizottság: **Albu József, Fodor Gyula, Gebhardt Döme, Szentgyörgyi Lajos, Wieder József.**

Nyomatott Gámán János örökösseinél, bel-középutca Minorita-épület.